

СПРАВА «ІВАНОВ І КАШУБА ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF IVANOV AND KASHUBA v. UKRAINE)

(Заяви № 12258/09 та № 54754/10)

Стислий виклад рішення від 29 січня 2019 року

Перший заявник у цій справі відбуває покарання у Житомирській виправній колонії № 8, другий заявник відбував покарання у Луцькому, Вінницькому СІЗО та Ладизинській виправній колонії № 39.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявники скаржилися за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на ненадання їм належної медичної допомоги під час тримання під вартою. Другий заявник також скаржився за статтею 3 Конвенції на неналежні умови тримання його під вартою у Ладизинській виправній колонії № 39 та застосування до нього наручників щоразу при виведенні з камери, а також за статтею 13 Конвенції на відсутність у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту у зв'язку зі скаргою на неналежну медичну допомогу. Крім того, перший заявник скаржився за статтею 6 Конвенції на несправедливість судового розгляду, за статтею 7 Конвенції на неправомірну заміну покарання у виді смертної кари на довічне позбавлення волі, а також загалом на порушення його прав за статтями 17, 34 та 53 Конвенції.

Розглянувши скарги заявників за статтею 3 Конвенції на надання неналежної медичної допомоги, Європейський суд послався на свою попередню практику та вказав на необґрунтовані затримки та взагалі відсутність надання першому заявнику медичної допомоги у зв'язку з його захворюваннями на ВІЛ-інфекцію та гепатит С. Стосовно другого заявника Європейський суд вказав, що його лікування туберкульозу не включало в себе комплексну терапевтичну стратегію, а загалом надані заявнику лікування та догляд не відповідали вимогам статті 3 Конвенції. У зв'язку з цим Європейський суд дійшов висновку, що надана заявникам медична допомога була неналежною та констатував порушення статті 3 Конвенції.

Пославшись на свою попередню практику у справах проти України, Європейський суд також констатував порушення статті 13 Конвенції з огляду на відсутність у національному законодавстві ефективного та доступного засобу юридичного захисту щодо скарг другого заявника за статтею 3 Конвенції.

Щодо скарг другого заявника на неналежні побутові умови тримання його під вартою Європейський суд зазначив, що більшість доводів заявника стосовно цього була нечіткою та обмежувалась загальними формулюваннями, тому, визнавши цю скаргу необґрунтованою, відхилив її відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції.

Стосовно застосування до другого заявника наручників щоразу при виведенні з камери Європейський суд за аналогією до справи «Каверзін проти України» (заява № 23893/03) дійшов висновку, що застосування наручників до всіх засуджених до довічного позбавлення волі осіб чоловічої статі, яке дозволялося національним законодавством України, було нелюдським та таким, що принижувало гідність, поведінкам, та констатував порушення статті 3 Конвенції.

Розглянувши скарги першого заявника за статтями 6, 17, 34 та 53 Конвенції, Європейський суд вказав, що скарга заявника за статтею 6 Конвенції не відповідала часовому критерію, передбаченому Конвенцією, яка набрала чинності для України 11 вересня 1997 ро-

ку. Скаргу заявника за статтею 7 Конвенції, яка підтримувалася лише твердженням, що його покарання у вигляді смертної кари мало бути замінено на покарання у вигляді позбавлення волі на визначений строк, Європейський суд визнав необґрунтованою. З наявних у Європейського суду матеріалів стосовно скарг заявника за статтями 17, 34 та 53 Конвенції Суд дійшов висновку, що вони не виявляють жодних ознак порушення зазначених положень та відхилив цю частинку заяви відповідно до підпункту «а» пункту 3 та пункту 4 статті 35 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Вирішує* об'єднати заяви;

2. *Оголошує*, що син другого заявника, пан Павло Володимирович Кашуба, має право брати участь у цьому провадженні від імені другого заявника;

3. *Оголошує* прийнятною скаргу першого заявника за статтею 3 Конвенції щодо відсутності доступу до належної медичної допомоги після 11 вересня 1997 року;

4. *Оголошує* прийнятною скаргу другого заявника за статтею 3 Конвенції щодо відсутності доступу до належної медичної допомоги;

5. *Оголошує* прийнятною скаргу другого заявника за статтею 3 Конвенції щодо застосування наручників у Ладжинській виправній колонії;

6. *Оголошує* прийнятими скарги другого заявника за статтею 13 Конвенції на відсутність ефективного національного засобу юридичного захисту у зв'язку з його скаргами на ненадання належної медичної допомоги під час тримання під вартою;

7. *Оголошує* решту скарг у заявах неприйнятними;

8. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції щодо обох заявників у зв'язку з відсутністю доступу до належної медичної допомоги під час тримання під вартою;

9. *Постановляє*, що було порушено статтю 3 Конвенції у зв'язку із застосуванням до другого заявника наручників у Ладжинській виправній колонії;

10. *Постановляє*, що було порушено статтю 13 Конвенції у зв'язку з відсутністю у національному законодавстві ефективного засобу юридичного захисту щодо скарг другого заявника на відсутність належної медичної допомоги під час тримання під вартою;

11. *Постановляє*, що:

(а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити такі суми, які мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

(i) 7 500 (сім тисяч п'ятсот) євро першому заявнику, пану Олександрові Вікторовичу Іванову, та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди;

(ii) 9 800 (дев'ять тисяч вісімсот) євро сину другого заявника, пану Павлу Володимировичу Кашубі, та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди;

(iii) 650 (шістсот п'ятдесят) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись першому заявнику, в якості відшкодування судових та інших витрат, які мають бути сплачені на банківський рахунок колишнього представника першого заявника, пана Ігоря Карамана;

(б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної по-